

SLOVENYA

AYAKKABI SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: Mayıs 2025

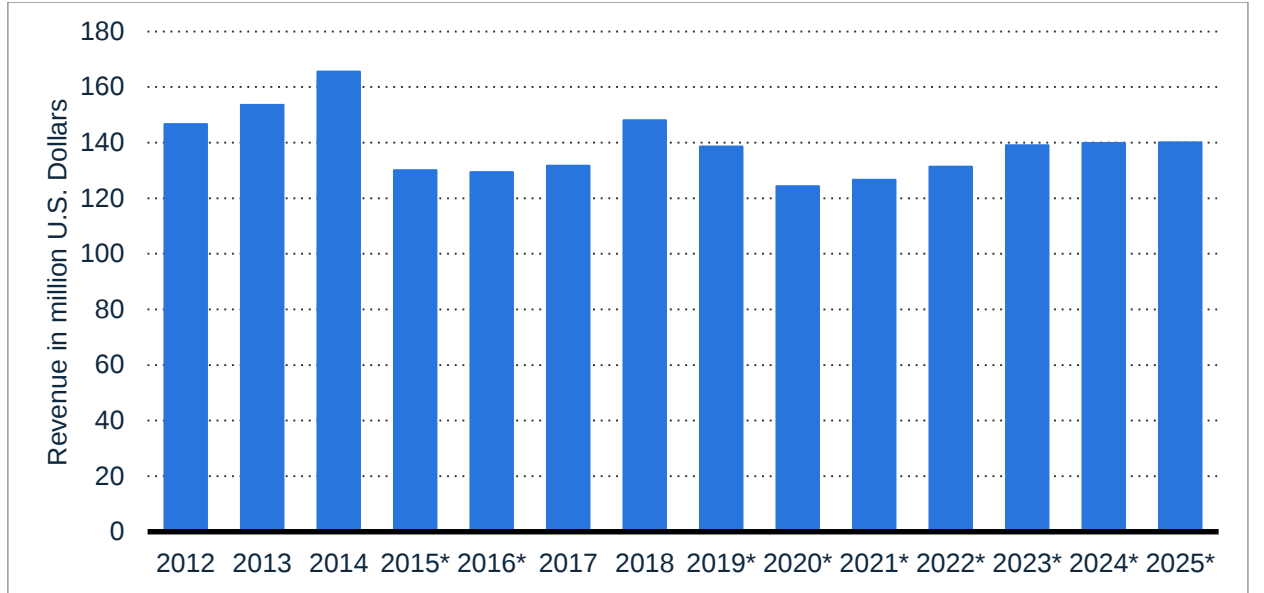
Raporu Hazırlayan: Lübliyana Ticaret Müşavirliği

SLOVENYA AYAKKABI SEKTÖRÜ

1. Ülke Pazarında Ayakkabı Sektörü

1.1 Sektörde Üretim

2025 yılında Slovenya ayakkabı pazarın büyüklüğünün 291,26 milyon ABD doları tutarında olması beklenmektedir. Bu pazarın 2025-2030 yılları arasında yıllık %0,70 oranında büyümesi öngörülmektedir. Ayakkabı sektöründe en geniş pay 2025 yılında 123,94 milyon ABD doları pazar hacmiyle bot türü ayakkabılardadır.

Kaynak: Statista

Statista'da bulunan en güncel 2018 yılı verilerine göre Slovenya'daki 'ayakkabı imalatı' sektörünün yaklaşık 148 milyon Dolar olduğu belirtilmiştir. Slovenya'da ayakkabı imalatı sektörü büyüklüğünün biraz azalarak 2025 yılı itibarıyla yaklaşık 140,09 milyon ABD doları olması beklenmektedir.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Slovenya Resmi İstatistik Ofisi'nin Mart 2025 raporuna göre son bir yıl içinde üretici fiyatları %1,2 oranında artış gösterdi. Ayrıntılı olarak bakıldığında tüketim mallarının fiyatları %3,0, sermaye mallarının fiyatları %0,7 ve ara malların fiyatları %0,6 oranında artarken, enerji fiyatlarının ise %1,8 oranında azaldığı görülmektedir.

Fiyatların en çok arttığı sektör ise, %8,4 ile içecek imalatı olurken bunu %5,4 ile su dağıtım hizmeti; %4,9 ile basım ve yazılı yayınlar; %3,6 ile ahşap, ahşap ürünleri ve mantar ürünleri imalatı izledi. Öte yandan, fiyatların en çok düştüğü sektör %11,8 ile kok ve petrol ürünleri

imalatı oldu. Bunu %3,5 ile bilgisayar ve optik ürünler imalatı; %2,0 ile kauçuk ve plastik ürünler imalatı; %1,2 ile deri ve deri ürünleri imalatı takip etti.

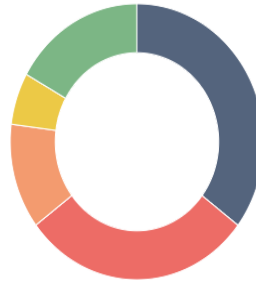
1.3 İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Statista'dan elde edilen verilerde Slovenya'da ayakkabı üretici firma sayısı 2013 yılı ile 2022 yılları arasında 80 ile 67 arasında değişiklik göstermekte olup, 2022 yılında ayakkabı imalatı sektöründeki işletme sayısı 67'dir.

15.2 nace kodlu "ayakkabı imalatı" sektöründe en büyük paya sahip olan firma Alpina olup, onu Planika ve Afrit firmaları takip etmektedir.

Company market share in the "Footwear manufacturing" activity in 2023

xls

35.35%	ALPINA, doo	
29.35%	PLANIKA TOURNAMENT doo	
12.34%	AFIT, doo	
6.09%	HORSE SHEARING COMPANY doo	
16.87%	others	

Kaynak: Bizi.si

Bir STK olarak Slovenya Ticaret ve Sanayi Odası altında "Tekstil, Giyim ve Deri İşleme Birliği" adında bir birim bulunmaktadır.

1.4 Ayakkabı Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Statista'dan elde edilen verilere göre 2022 yılında Slovenya'da hane halklarının ayakkabıya yönelik yıllık tüketim harcamaları 44,4 milyon Euro artarak (%14,59 oranında) 348,75 milyon Euro'ya ulaşmıştır. Böylece, hane halklarının yıllık ayakkabı harcamaları, gözlemlenen dönem (2011-2022) içerisindeki en yüksek seviyeye ulaşmış oldu.

Slovenya'daki Ayakkabı pazarının hacminin 2030 yılına kadar 6,9 milyon çift ulaşması beklenirken, 2026 yılında %0,2 oranında bir daralma öngörülmektedir. 2025 yılında Slovenya'da kişi başına düşen ortalama ayakkabı hacminin 3,25 çift olması beklenmektedir.

Ayrıca, 2025 itibarıyla Slovenya'daki Ayakkabı pazarındaki satışların %91'inin Lüks

Olmayan (Non-Luxury) ürünlere ait olacağı tahmin edilmektedir. Slovenya'nın ayakkabı pazarı, geleneksel zanaatkârlıktan güçlü şekilde etkilenmektedir ve sürdürülebilir ve yerel üretim ürünlere yönelik talep artmaktadır.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Ayakkabı Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Slovenya'nın tüm dış ticaretinde geleneksel ihracat pazarları İsviçre, Almanya, İtalya ve Hırvatistan olurken, ithalatta ise İsviçre, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya ve Çin ilk sıralarda yer alan ülkeler olmuştur. Mal gruplarında ise 29 ve 30'uncu fasıllar ithalatta ve ihracatta en önemli mal grupları olmuştur. Bunu ise 87'nci fasılda yer alan motorlu kara taşıtları izlemektedir.

Ayakkabı cinsi eşyada ise ilk sıradaki ülkeler genel ithalattan biraz ayrışarak Almanya, İtalya ve Slovakya olmuştur.

Türkiye ise yaklaşık 1,15 milyon dolar ithalat değeri ile tüm ayakkabı ithalatının %1'inin altında bir paya sahiptir.

	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)	Miktar* (kg)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Almanya	54.614.339	1.377.842	16,34
2	İtalya	53.460.709	1.273.709	16,00
3	Slovakya	26.859.019	883.435	8,04
4	Belçika	21.793.691	463.606	6,52
5	Hollanda	21.457.976	441.613	6,42
6	Avusturya	19.535.001	534.580	5,85
7	Çin	18.521.476	1.298.943	5,54
8	Vietnam	17.303.319	682.307	5,18
9	Hırvatistan	17.203.360	488.088	5,15
10	Bosna Hersek	16.060.540	387.600	4,81
21	Türkiye	1.155.062	54.285	0,35

2.2 Ayakkabı Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Ayakkabı cinsi eşya ihracatında ülkenin genel ihracat pazarlarıyla paralel olarak ilk sıraları Hırvatistan, Almanya ve İtalya almaktadır. Türkiye ise toplam ihracat içerisinde çok az bir paya sahiptir.

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Miktar * (kg)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Hırvatistan	65.334.029	1.541.592	33,53
2	Almanya	33.986.408	885.170	17,44
3	İtalya	14.100.772	288.007	7,24
4	Polonya	11.499.003	210.554	5,90
5	Çekya	9.250.091	248.553	4,75
6	Sırbistan	8.715.983	294.648	4,47
7	Avusturya	7.048.768	177.140	3,62
8	Romanya	6.846.818	135.970	3,51
9	Slovakya	5.114.039	109.100	2,62
10	Bosna Hersek	4.323.725	164.508	2,22
46	Türkiye	53.003	890	0,03

2.3 Ayakkabı Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
640299	Diğer ayakkabılar; dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden	62.999.372	74.943	0,12
640419	Diğer ayakkabılar; dış tabanı kauçuktan veya plastik maddeden, yüzü dokunabilir maddelerden	60.443.208	26.753	0,04
640399	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olup bileği örtmeyen ayakkabılar	59.882.420	701.446	1,17
640411	Ayakkabı; spor, tenis, basketbol, jimnastik vb. için, dış tabanı kauçuktan veya plastik maddeden, yüzü dokunabilir maddelerden	41.593.687	1.063	0,00
640391	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü	23.380.535	84.819	0,36

	deriden olup bileği örten ayakkabılar			
640610	Ayakkabı yüzleri ve bunların aksamı (takviye parçaları hariç)	20.049.129	1.215	0,01
640291	Diğer ayakkabılar; bileği örten, dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden	16.224.817	84.016	0,52
640620	Ayakkabılar için dış tabanlar ve topuklar; kauçuktan veya plastik maddelerden	7.735.392	1.902	0,02
640219	Diğer spor ayakkabıları; dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan	7.679.700	0	0,00
640340	Ayakkabılar; metalden koruyucu burnu olan, yüzü deriden, dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden	6.876.150	30.248	0,44

2.4 Ayakkabı Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
640391	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olup bileği örten ayakkabılar	40.694.019	0	0,00
640299	Diğer ayakkabılar; dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden	38.060.639	0	0,00
640399	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olup bileği örtmeyen ayakkabılar	29.230.289	0	0,00
640419	Diğer ayakkabılar; dış tabanı kauçuktan veya plastik	22.489.542	3.585	0,02

	maddeden, yüzü dokunabilir maddelerden			
640411	Ayakkabı; spor, tenis, basketbol, jimnastik vb. için, dış tabanı kauçuktan veya plastik maddeden, yüzü dokunabilir maddelerden	21.468.113	0	0,00
640620	Ayakkabılar için dış tabanlar ve topuklar; kauçuktan veya plastik maddelerden	7.440.807	0	0,00
640219	Diğer spor ayakkabıları; dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan	6.487.485	24.621	0,38
640690	Ayakkabıların diğer aksamı, getr, tozluk, dizlik, vb. ve bunların aksamı	5.344.031	80	0,00
640291	Diğer ayakkabılar; bileği örten, dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden	4.853.919	0	0,00
640212	Kayak ayakkabıları, kuzey disiplini kayak ayakkabıları ve kar sörfü için ayakkabılar; dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden	4.537.219	24.717	0,54

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	640399	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olup bileği örtmeyen ayakkabılar	921	867	871	848	701
2	640391	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olup bileği örten ayakkabılar	176	187	309	95	84

3	640291	Diğer ayakkabılar; bileği örten, dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden	21	27	10	4	84
4	640320	Ayakkabı; dış tabanı tabii köseleden ve yüzü ayağın üstünden geçip baş parmağa dolanan deri bir şeritten olan	0	0	0	0,1	79
5	640299	Diğer ayakkabılar; dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden	51	84	56	74	74
6	640340	Ayakkabılar; metalden koruyucu burnu olan, yüzü deriden, dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden	0,6	18	12	6	30
7	640520	Diğer ayakkabılar; yüzü dokumaya elverişli maddelerden	0,2	0,2	35	19	28
8	640419	Diğer ayakkabılar; dış tabanı kauçuktan veya plastik maddeden, yüzü dokunabilir maddelerden	3	35	136	6	26
9	640110	Ayakkabı; dış tabanı ve yüzü kauçuk ve plastik maddeden, su geçirmez, metalden koruyucu burunlu, yüzü perçin, çivi, vida, vb.işlemlerle tutturulmamış	16	2,7	18	16	13
10	640359	Diğer ayakkabılar; yüzü deriden, dış tabanı tabii köseleden	0,4	143	1	22	12
	TOPLAM	(İLK 10 ÜRÜN)	1.192	1.367	1.451	1.095	1.136

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar / kg)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	640399	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden veya	40.860	36.061	33.795	30.851	23.812

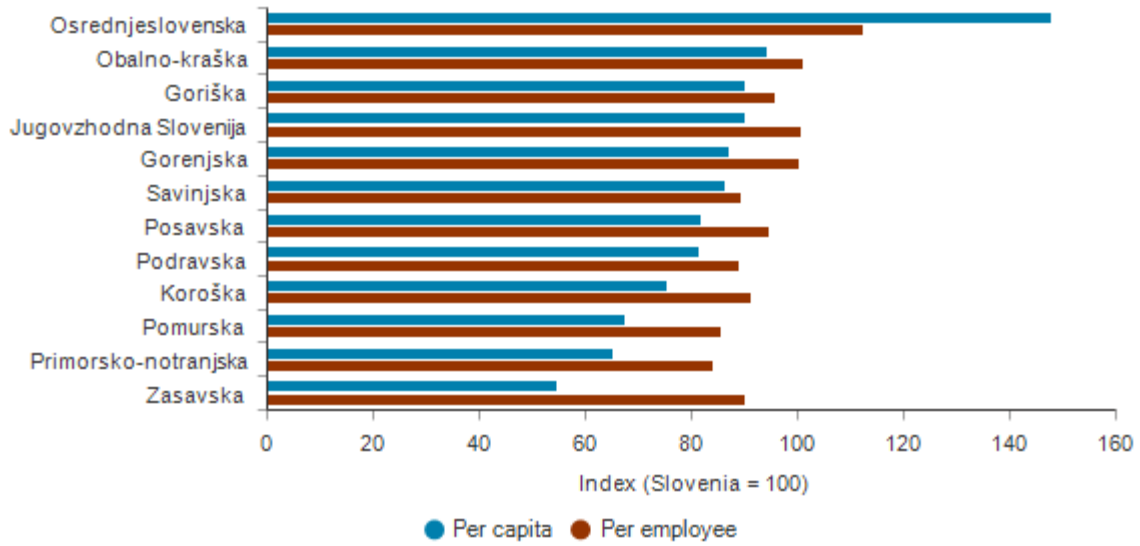
		terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olup bileği örtmeyen ayakkabılar					
2	640391	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olup bileği örten ayakkabılar	6.494	7.159	12.550	3.378	2.836
3	640291	Diğer ayakkabılar; bileği örten, dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden	638	2.197	1.191	402	11.296
4	640320	Ayakkabı; dış tabanı tabii köseleden ve yüzü ayağın üstünden geçip baş parmağa dolanan deri bir şeritten olan	0	0	0	0	2.832
5	640299	Diğer ayakkabılar; dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden	3.259	4.837	2.938	3.451	3.444
6	640340	Ayakkabılar; metalden koruyucu burnu olan, yüzü deriden, dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden	57	1.835	680	349	1.924
7	640520	Diğer ayakkabılar; yüzü dokumaya elverişli maddelerden	28	28	3.863	2.601	3.336
8	640419	Diğer ayakkabılar; dış tabanı kauçuktan veya plastik maddeden, yüzü dokunabilir maddelerden	87	3.995	15.165	643	2.803
9	640110	Ayakkabı; dış tabanı ve yüzü kauçuk ve plastik maddeden, su geçirmez, metalden koruyucu burunlu, yüzü perçin, çivi, vida, vb.işlemlerle tutturulmamış	1.824	130	1.540	1.203	509
10	640359	Diğer ayakkabılar; yüzü deriden, dış tabanı tabii köseleden	13	4.892	102	379	261
	TOPLAM	(İLK 10 ÜRÜN)	53.620	61.134	71.824	43.257	53.053

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler

Slovenya 2.1 Milyonluk nüfusu ile Orta Avrupa'nın güneyinde yer almakta olup ülkenin topraklarının %66'sı ormanlık alan %36'sı ise tarımsal alan niteliğindedir. Avrupa'nın en ormanlık ülkeleri arasında yer alan ülke topraklarının büyük kısmını kaplayan ormanların %79'u özel mülkiyete, %21'i ise devlete aittir.

Ülkenin en kalabalık ve kişi başı milli geliri en yüksek bölgesi Başkent Lübljana'nın da bulunduğu Osrednjeslovenska bölgesidir. Nüfus dağılımı ve gelir düzeyi göz önünde bulundurulduğunda bu bölgenin pazar seçiminde önemli olabileceği değerlendirilmektedir.

Kaynak: Slovenya İstatistik Ofisi

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STK'lar ve İletişim Bilgileri

Slovenya Ticaret ve Sanayi Odası (GZS), Slovenya'daki en büyük gönüllük esaslı katılımı olan odadır. 1851 yılında kurulmuş olup, her ölçekte, sektörde ve bölgeden gelen 5.200'den fazla üyeye sahiptir. GZS üyeleri Slovenya ekonomisinin yaklaşık %50'sini oluşturmakta ve ihracatın da üçte ikisini gerçekleştirmektedir.

Chamber of Commerce and Industry of Slovenia:

Dimičeva 13

SI-1504 Ljubljana

Republic of Slovenia

Tel.: + 386 1 5898 000
Fax: + 386 1 5898 100
E-mail: info@gzs.si
<https://www.gzs.si/eng>

Tekstil, Giyim ve Deri İşleme Birliği:

Dimiceva 13
1504 Ljubljana
Phone: +386 1 5898 274
E-mail: ztoupj@gzs.si

4.2.2 İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Müşavire Danışın uygulaması üzerinden gelen talepler Müşavirliklerimizce karşılanmakta olup, sektördeki ithalatçı firma bilgileri ilgililerine iletilmektedir. Bununla birlikte aşağıdaki kaynaklardan ithalatçı firma bilgileri sorgulanabilmektedir:

TSmedia, d.o.o.
[Stegne 19, Ljubljana, 1000 Ljubljana](http://www.tsmedia.si)
Tel: 00386 1 4730010
Fax: 00386 1 4730016
<http://www.tsmedia.si>
info@tsmedia.si
<http://www.bizi.si>
<http://www.itis.si>
<http://www.najdi.si>

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

İthalatta genel olarak aranan belgeler aşağıdaki gibidir:

- Tek İdari Belge (SAD)
- Ticari Fatura
- Dolaşım Belgesi (A.TR)
- Taşıma Belgeleri

4.4 Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Slovenya’da kamu alımlarını düzenleyen Kamu İhale Kanunu (Public Procurement Act) (ZJN-3) AB’nin kamu alımlarını düzenleyen iki direktifi (Klasik alımları düzenleyen 2014/24/EC sayılı Direktifi ile su, enerji, ulaştırma ve posta sektörlerinde faaliyet gösteren kuruluşların yapacakları sektörel alımları düzenleyen 2014/25/EC sayılı Direktif) esas alınarak hazırlanmıştır

Kamu İhale Kanununun yanı sıra Savunma ve Güvenlik için Kamu İhale Kanunu (ZJNPOV) ve Kamu İhale Prosedürlerinde Yasal Koruma Yasası (ZPVPJN) kamu ihale mevzuatını oluşturmaktadır.

Şeffaflık, eşit muamele, serbest rekabet ve ayrımcılık yapılmaması yasal düzenlemenin genel ilkeleridir. Bu çerçevede yabancı firmalar da yerli firmalarla aynı koşullarda başvuru yapabilmekte olup kamu ihalelerinde yerli ve yabancı firmalar arasında ayrımcı işlem yapılması yasaktır.

Ayrıca, 10.000 Avro'yu geçen tüm sözleşmelerin ihale makamının (ihaleyi veren makam) internet sitesinde veya ulusal kamu ihale portalında yayınlanması gerekmektedir.

Kamu ihale portalı; www.enarocanje.si dir. (Slovenian Public Procurement Office web sayfası)

İhale dokümanları Slovence hazırlanır.

İhale ilanlarının içeriğinde; ihale makamı, sözleşmenin konusu, seçim kriterleri, ihale kriterleri, talep edilen belgeler, ihale ve ihale kararına ilişkin belirleyici bir takvim bilgisi, ve ayrıca elektronik olarak ihale teklifinin verilebileceği bir link bilgisine yer verilir.

Tüm kamu ihale prosedürlerinin elektronik olarak yapılması gerekmektedir (özel durumlar hariç, örneğin belgelere fiziksel modellerin eklenmesi gerekiyorsa, vb.). İhale teklifinin elektronik ortamda sunulabilmesi için birkaç farklı e-gönderim sistemi mevcuttur (kamuya ait e-JN ve çeşitli ticari sistemler).

İhale belgelerinin temini ücretsizdir.

İhale tekliflerinin de Slovence hazırlanması gerekmektedir.

4.5 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

2004 yılında Avrupa Birliği'ne üye olmasının ardından 1 Ocak 2007 tarihinde Eurozone ve Schengen bölgesine dâhil olan Slovenya, Avrupa Birliği dış ticaret ve gümrük politikasını uygulamaktadır.

Slovenya ile diğer AB üye ülkeleri arasındaki ticaret, malların serbest dolaşımına dayanmaktadır. AB üye ülkeleri arasında malların serbest dolaşımı sadece Birlik malı statüsüne sahip mallar için geçerli olup ticaret, gümrük kontrolü, gümrük vergileri, izin ve miktar sınırlaması veya eş etkili önlemler olmaksızın gerçekleştirilir.

AB üyesi olmayan ülkelere ithal edilen ürünler için Avrupa Birliği'nin ortak gümrük tarifeleri uygulanmaktadır.

Diğer AB üyesi ülkeler gibi Slovenya da AB Ortak Gümrük Tarifesi'ni uygulamaktadır. İthalatta Avrupa Toplulukları Birleştirilmiş Gümrük Tarifesi'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi (OGT) uygulanmakta, ithalatta alınan vergiler KDV oranları dışında aynı olmaktadır.

Avrupa Birliği'nde yürürlükte bulunan gümrük vergileri hakkında https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp veri tabanından bilgi alınabilmektedir. Söz konusu veri tabanı, madde tanımı veya gümrük tarife alt pozisyonu bazında arama yapılmasına olanak tanımakta, ayrıca varsa ilgili ürüne ilişkin diğer düzenlemeleri de göstermektedir.

4.6 Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği, 1963 Ankara Anlaşması ve Ek Protokolü'ne (1970) dayanarak 1995'ten beri yürürlüktedir. Gümrük Birliği içinde elde edilen veya üretilen ya da Gümrük Birliği içinde serbest dolaşıma giren eşyalar Gümrük Birliği üyeleri arasında serbest dolaşımdadır. A.TR dolaşım belgesiyle Gümrük Birliği içerisinde başkaca belirtilen bir belge olmadan hareket edebilmektedir.

4.7 Sektörde Standartlar

Slovenya, AB üyesi olması nedeniyle AB'nin ürün güvenliği ve denetimi, teknik düzenlemeler ve standartlar konusundaki tüm düzenlemelerini benimseyerek uygulamaktadır. Standartlara ilişkin bilgilere: Slovenya Standardizasyon Enstitüsü (SIST) <https://www.sist.si/standardization/standards-in-public-inquiry> aracılığıyla ulaşılabilir

4.8 Sektörde Etiketleme

Genel olarak, Tüketicuyu Koruma Yasasının (AB mevzuatı ile uyumlu) ilave değişikliklerle birlikte ikinci maddesinde etiketleme ile ilgili olarak şirketin veya üreticinin tüketicilerle Sloven dilinde (Slovenya Cumhuriyetinde yaşayan tüketicilerin anlayabileceği dilde) ticaret yapmaları gerektiği kuralına yer verilmiştir. Ürün etiketi, tüketiciye ürünün özellikleri, satış koşulları ve kullanımı ile ilgili gerekli bilgileri sağlamalıdır. Konuşulan dil yerine ürünleri etiketlerken yaygın olarak anlaşılan sembol ve simgeler de kullanılabilir.

Ayakkabı cinsi eşya için ise özel bir etiketleme zorunluluğu getirilmiş olup; ayakkabının ana bileşenlerine ilişkin mevzuatta belirlenen simgeler (piktogramlar) veya yazılı işaretler ile kullanılan malzemelere ilişkin simgeler veya yazılı işaretler kullanılmak zorundadır.

Buna göre; etiketler ayakkabının üzerinde — yani bir çift ayakkabının en az birinde — veya ambalaj üzerinde yer alır. Etiketler, simge ya da yazılı işaret olarak iliştilerilebilir. Bunlar baskı, çıkartma (sticker), damga, iliştilirilmiş etiket ya da ambalaj üzerinde olabilir. Belirlenen simgeler, belirtilen sembollerle uyumlu olmalıdır. Etiketler görünür, güvenli bir şekilde tutturulmuş ve kolay erişilebilir olmalıdır; simge boyutları, üzerindeki bilgilerin anlaşılır olmasını sağlayacak kadar büyük olmalıdır. Etiketler, ister baskı, çıkartma, damga ya da iliştilirilmiş etiket olsun, ürünün görüntüsünü bozacak şekilde olmamalıdır. Damgalar hariç tüm etiketler kolayca çıkarılabilir olmalıdır.

4.9 Sektörde Ambalajlama

Ayakkabı sektöründe ambalajlamaya ilişkin özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Ambalajlama alanında boyutlar ile ilgili yetkili makam Metroloji Enstitüsüdür. (Urad Republike Slovenije za Meroslovje (Metrology Institute of the Republic of Slovenia) Ambalajın ve ambalaj atığının yönetimi ile ilgili ulusal mevzuat, 94/62/ EC. 20 Aralık 1994 tarihli Ambalaj ve Ambalaj Atıkları hakkındaki Konsey Direktifi ile uyumludur.

Ambalaj malzemesini tanımlayan etiket, ambalajın kendisine veya ambalajın üzerine yapıştırılmış etikete yapıştırılmalı, açıkça görülebilmeli ve açıkça okunabilir olmalıdır. Etiket, ambalaj açıldıktan sonra da kalıcı ve dayanıklı olmalıdır. Ambalajın üreticisi, ambalaj

malzemesindeki ağır metallerin konsantrasyonunu belirleme yöntemini, malların ambalajlanması için piyasaya sürülmesi için sonuçları SIST EN 13427'de belirtilen test yöntemlerine eşdeğer olan test yöntemleri ile gerçekleştirilmesini sağlamalıdır.

4.10 Lojistik

Stratejik coğrafi konumu ile Orta, Doğu ve Güney Avrupa ulaşım yolları üzerinde yer alan Slovenya, Avusturya, Slovakya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti gibi Orta Avrupa ülkelerinin ticaretleri açısından ve lojistik alanında oldukça önemlidir.

Slovenya karayolu ulaşımında iki ana Avrupa ulaşım koridorunun kesişme noktasında yer almaktadır. Karayolu bağlantılarını geliştirmek için düzenli yatırımlar yapılmaktadır. Ülkenin 46 km'lik sahilinde devlete ait Koper Liman işletmesi bulunmaktadır. Koper Limanı konteyner taşımacılığında Adriyatik'te; araç taşımacılığında ise Akdeniz'de birinci sıradadır. Demiryolu taşımacılığının ve liman bağlantılarının geliştirilmesi için yatırımlar yapılmaktadır.

Ülkenin coğrafi yapısı ve konumunun bir sonucu olarak dış ticarete en çok kullanılan taşıma modu, karayolu taşımacılığıdır.

4.11 Dağıtım Kanalları

Ekonominin çoğunluğunu oluşturan küçük ve orta ölçekli şirketlerin geleneksel dağıtım kanallarını tercih ettiği, kişisel bağlar ve ilişkilerin ticari ilişkiler ve dağıtım kanalı seçiminde etkili olduğu görülmektedir

Büyük ve çok uluslu şirketlerin ise daha modern dağıtım kanallarını seçtiği görülmektedir. Ancak bu şirketlerin satın alma merkezlerinin farklı ülkelerde olması bu şirketlere ulaşmada sorun yaratabilmektedir.

4.12 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

4.12.1 Ülkedeki Pazaryerleri

E-ticaret son yıllarda yaygınlaşmakta olup, Ceneje.si, Mimovrste.si, Nakupovanje.net, Mercator.si, Amazon, eBay ve Ali Express popüler e-ticaret mağazalarıdır.

4.12.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

1-2 Ocak (Yeni Yıl), 8 Şubat (Sloven Kültür günü), 21 Nisan (Paskalya), 27 Nisan (İşgale Karşı Ayaklanma Günü), 1 ve 2 Mayıs (İşçi Bayramı), 25 Haziran (Kurtuluş Günü), 15 Ağustos (Dini Bayram), 31 Ekim (Reform Günü), 1 Aralık (Ölüleri Anma Günü), 25 Aralık (Noel), 26 Aralık (Bağımsızlık Günü)

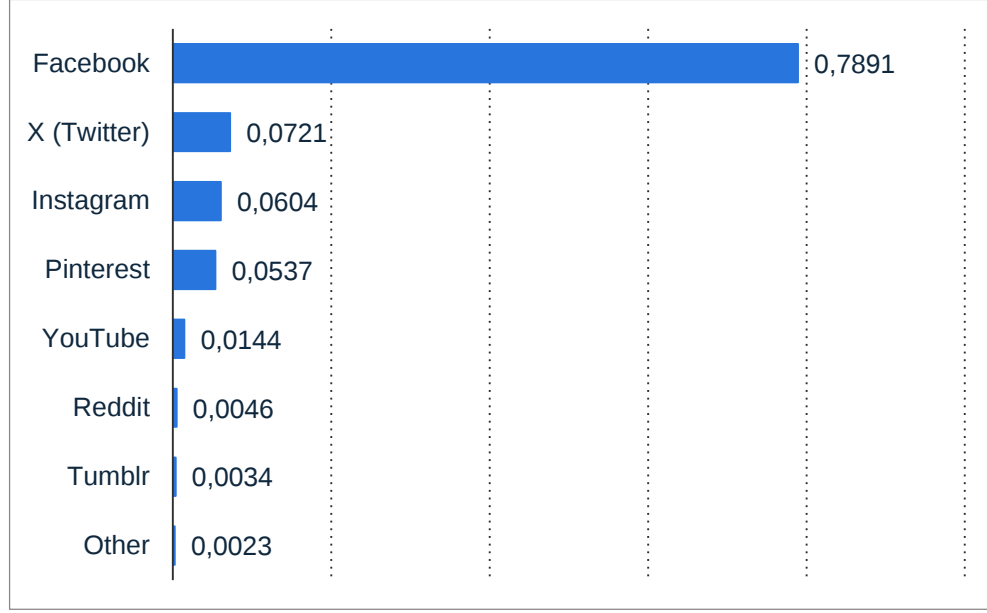
Bankalar Pazartesi- Cuma günleri 9'dan 5'e kadar çalışır. Bazı bankalar öğlen 1 saat kapalı olabilmektedir.

Resmi Daireler, genellikle Pazartesi-Cuma günleri, saat 08.00-16.00 arası çalışmaktadır. Bazı kurumlar Cuma günleri 14/14.30'a kadar çalışmaktadır.

Büyük mağazalarda, süpermarketlerde ve hipermarketlerde öğle tatili uygulaması yoktur ve pazar günü büyük marketler ile alışveriş merkezleri kapalıdır.

4.12.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Statista'nın 2023 verilerine göre Slovenya'da en çok ziyaret edilen sosyal medya platformu diğerlerine göre çok daha fazla paya (yaklaşık %79) sahip olan Facebook'tur. Onu Twitter ve Instagram takip etmektedir.

Kaynak: Statista

4.12.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

KDV'ye tabi olan ve toplam değeri (posta ücreti hariç) 150 Avro'yu geçmeyen gönderiler için ithalat sırasında K.D.V. harici tüm vergilerden muafiyet tanınır.

İthalatta Katma Değer Vergisi (KDV), gümrük kıymeti ile birlikte ithalat sırasında ödenmesi gereken gümrük vergileri ve diğer vergilerden oluşan vergi matrahı üzerinden hesaplanır.

Ürün türüne bağlı olarak KDV;

- genel oran %22,
- gıda ürünlerinde %9,5,
- kitaplarda ise %5 oranında uygulanır.

Ancak alkollü içkiler, tütün ürünleri ve parfümler için herhangi bir muafiyet uygulanmaz.

4.12.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

AB’de 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren, 2006/112/EC sayılı Direktif’te (KDV Direktifi) yapılan bir dizi değişiklik yürürlüğe girmiştir.

Buna göre; 22 Avro’ya kadar olan gönderiler için ithalatta uygulanan KDV muafiyeti kaldırılmıştır.

Bunun yerine, 150 Avro’yu aşmayan, üçüncü ülkelerden ithal edilen malların mesafeli satışları için özel bir sistem olan Import One Stop Shop (IOSS) oluşturulmuştur.

İşletmelerin beyan ve ödeme yükümlülüklerini kolaylaştırmak amacıyla, birden fazla AB ülkesine mal veya hizmet satarken her ülkede ayrı ayrı KDV kaydı yaptırmak zorunda kalmadan tek bir ülke üzerinden KDV beyanı ve ödemesi yapabilmesini teminen AB içerisinde “Tek Noktadan Hizmet” (One Stop Shop – OSS) adı verilen bir sistem kurulmuştur.

OSS sistemine kayıt yaptıran işletmeler, artık ürün ve hizmet sattıkları her Üye Devlet’te ayrı ayrı KDV kaydı yaptırmak, beyan ve ödeme yapmak zorunda kalmayarak KDV’yi yalnızca tek bir Üye Devlet’te beyan edip ödemesine olanak tanınmıştır.

Bu sayede, birden fazla ülkeye satış yapan işletmelerin her ülkenin farklı mesafeli satış eşiklerini ayrı ayrı takip etmesine gerek kalmaz.

Burada tüm AB satışları için geçerli 10.000 Avro’luk birleşik bir eşik getirilmiş olup bu eşik değerin altındakiler kurulu ülkeden ve o ülkenin KDV oranından yararlanabilmektedir.

4.12.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri

Slovenya’da fulfillment hizmeti veren bazı firmalar:

Fully.si

Šestova 1, 1000 Ljubljana, Slovenia

matej@fully.si

+386 41 523 173

fully.si

GLS Fulfillment Slovenia

Cesta v Prod 84, 1129 Ljubljana, Slovenia

+386 1 500 1150 / +386 1 500 1190

info@gls-slovenia.com

prodaja@gls-slovenia.com

gls-group.com

Warehouse.si

Tržaška cesta 132, 1000 Ljubljana, Slovenia

info@warehouse.si

+386 (0)7 600 3005

warehouse.si

Skladon

Phone: (+420) 774 448 397

sales@skladon.cz

Phone: (+420) 739 378 030

info@skladon.cz

skladon.com

Ingram Micro Slovenia

Gmajna 10, 1236 Trzin, Slovenia

info.si@ingrammicro.com

+386 1 600 25 80

ingrammicro.eu

GOIT d.o.o.

Cankarjeva ulica 9, 5000 Nova Gorica, Slovenia

Cesta 25. junija 1/F, 5000 Nova Gorica, Slovenia

kontakt@goit.si

+386 40 134 747

goit.si

4.13 Tanıtım ve Pazarlama

Ülkede büyük mağazalar, alışveriş merkezleri ve hipermarketler tarafından, alışveriş kartları, indirimler ve müşteriye özel promosyonlar yoluyla, “müşteri sadakati” ve bağlılık yaratma çalışmaları yapılmaktadır. Diğer taraftan, doğrudan pazarlama, posta yoluyla satış, telefonla pazarlama ve elektronik ticaret gibi yeni satış teknikleri giderek yaygınlaşmaktadır.

Özellikle büyük miktardaki satışlarda kişisel ilişkiler fiyat ve kalitenin bile önüne geçebilen bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır.

4.14 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Fiyat, satın alma kararının önemli belirleyicilerinden biri olma özelliğini korumaktadır. Bununla beraber, maliyet, kredi ve ödeme koşulları ile satış sonrası hizmetler de, ülkede faaliyet göstermek isteyen firmaların pazarlama alanında başarılı olabilmesinde çok büyük rol oynamaktadır.

Büyük mağazalar ve hipermarketler, Slovenya'daki perakende dağıtımda en önemli yeri tutmaktadır. Son yıllarda özellikle büyük şehirlerdeki alışveriş merkezlerinin daha çok tercih edildiği ve anılan merkezlerin marka çeşitliliği bakımından geliştiği görülmektedir.

Müşteri memnuniyeti önem arz etmektedir. 1998 yılından bu yana tüketiciyi koruma mevzuatı uygulanmaktadır.

Ayrıca çevre ve hayvan haklarına duyarlılık ve organik ürünlere ilgi yüksektir.

4.15 Sektörde Vergiler

Diğer AB üyesi ülkeler gibi Slovenya da AB Ortak Gümrük Tarifesi'ni uygulamaktadır. İthalatta Avrupa Toplulukları Birleştirilmiş Gümrük Tarifesi'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi (OGT) uygulanmakta, ithalatta alınan vergiler KDV oranları dışında aynı olmaktadır.

Avrupa Birliği'nde yürürlükte bulunan gümrük vergileri hakkında https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp veri tabanından bilgi alınabilmektedir. Söz konusu veri tabanı, madde tanımı veya gümrük tarife alt pozisyonu bazında arama yapılmasına olanak tanımakta, ayrıca varsa ilgili ürüne ilişkin diğer düzenlemeleri de göstermektedir.

Gümrük Birliği'nin tamamlanması ile beraber, Türkiye ile AB arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri, miktar kısıtlamaları ve eş etkili tedbirler kaldırılmıştır.

Slovenya'da standart KDV oranı %22'dir ve indirimli oran veya muafiyetlere tabi olarak belirtilmeyen mal ve hizmetlerin tümü için geçerli olup ayakkabı cinsi eşya da bu gruptadır.

4.16 Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Slovenya tarafından dış ticarete uygulanmakta olan teknik engeller hakkında bilgiye www.teknikengel.gov.tr sitesinden erişilebilmektedir.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Gümrük Birliği üyesi olarak K.D.V. dışında bir vergi yükü olmaksızın Türk ürünlerinin pazara girebilmesi ve rekabet edebilir üretim maliyetleri ihracatçılarımıza bir fırsat oluşturmaktadır.

Türk malı eşyalar ve Türk ticaret erbabına karşı olumsuz bir algının olmaması ve ülkede başarılı şekilde faaliyet gösteren firma ve markaların varlığı Sloven pazarına girmede ve pazarda kalmada avantaj sağlayan unsurlardandır.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Ülkenin yaklaşık 2 milyon nüfusa sahip olması, tüketim eşyası grubundaki ayakkabı sektörü için küçük bir pazar oluşturmakta, aynı zamanda bilinen markalı ürünlere talebin yüksek olması, tüketici tercihlerinin bu konudaki katılığı olumsuz faktörler olarak sıralanmaktadır.

7. Ayakkabı Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Perakende satış mağazaları ve online satış kanallarının birlikte kullanılması; marka bilinirliği ve görünürlüğünün artırılması ile son tüketiciye direkt ulaşacak girişimler ile pazara giriş ve pazarda yer edinilmesinin mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

İş kültürü Avrupa iş kültürü ile benzerlikler göstermektedir.

Slovenya piyasasına girişte en etkili yollardan biri yüz yüze görüşme yapmaktır. Özellikle bir dağıtıcı ya da alıcı ile faks ya da telefon yoluyla değil, yüz yüze bir toplantı yapmak daha etkili olabilmektedir.

İş çevrelerinde yaygın yabancı dil İngilizcedir.

Ülkede bir toplantıya başlarken, bitirirken ya da anlaşmaya varıldığında el sıkışmak adettir. Görüşmelerin başlangıcında kartvizit değişimi yapılır. Kartvizitlerin bir yüzünün İngilizce diğer tarafının ise Sloven dilinde bastırılması uygun olacaktır. Görüşmeler için en az on beş gün öncesinden randevu alınması yaygın olup görüşme saatine dakik olunması beklenilmektedir.

Slovenya'daki çalışma saatleri genellikle 8 - 16 saat arasında olup çalışma saatleri içinde iletişim kurulması, resmi ve dini bayramlar konusunda bilgi sahibi olunması iletişim açısından önemlidir.

9. Genel Değerlendirme

Slovenya, küçük bir pazar olmakla beraber istikrarlı ve öngörülebilir ekonomisi ile ticaret ve yatırım alanında işbirliğine uygun bir ülke olarak değerlendirilmektedir. Slovenya'nın stratejik coğrafi konumu göz önünde bulundurulduğunda; Slovenya'dan hem AB'ye hem de eski Yugoslav ülkeleri başta olmak üzere Balkan pazarına girilmesi mümkün bulunmaktadır.

Alım gücü yüksek bir AB ülkesi olarak ithalatta AB mevzuatı ve teknik düzenlemelerini uygulamakta olup ikili ticaret Gümrük Birliği kapsamında yapılmaktadır. Türk ürünlerine yönelik olarak olumsuz bir yaklaşımın söz konusu olmaması da pazarda daha yüksek oranda Türk ürünlerin yer almasını kolaylaştıracaktır.

Ayakkabı cinsi eşya özelinde de; önemli oranda ithalatı bulunan ülkenin, sektörde ithalat yaptığı ülkeler arasında ülkemiz çok alt sıralarda yer almakta olup, rekabetçi fiyatlar, lojistik avantajlar ile pazarda daha çok yer bulunması mümkün görünmektedir.

10. Yararlı Adresler

SPIRIT Slovenia tarafından hazırlanan Slovenya'daki yatırım fırsatlarını gösteren online katalog hem yatırımcılar hem de yatırımcı arayanlar için tasarlanmıştır. Söz konusu kataloğa <https://www.sloveniabusiness.eu/invest-in-slovenia/> linkinden erişim mümkündür.

Sloven İş Portalı: <http://www.poslovniportal.si/>

Slovenya İş Noktası: <https://spot.gov.si/en/>

Yatırım Ajansı -Spirit: <http://www.spiritslovenia.si/en>

İş Portalı: <http://www.podjetniski-portal.si/>

İş Portalı - Mladi podjetnik: <http://mladipodjetnik.si/>

Merkez Bankası: <http://www.bsi.si/>

Slovenya Ticaret ve Sanayi Odası: <http://eng.gzs.si/slo/>

Makroekonomik Analiz ve Gelişim Enstitüsü - UMAR: <https://www.umar.gov.si/>

Borsa: <http://www.ljse.si/cgi-bin/jve.cgi?doc=1468&sid=7WPylEn7xta9Ujkm>

Ekonomi, Turizm ve Spor Bakanlığı: <http://www.mgrt.gov.si/en/>

Sloven İhracat Kredi Bankası - SID Banka: <http://www.sid.si/>

İstatistik Kurumu: <http://www.stat.si/eng/index.asp>

Kamu Hukuk Kayıtları ve İlgili Hizmetler Ajansı: <https://www.ajpes.si/?language=english>

e-VEM Başvuru: <http://evem.gov.si/evem/drzavljani/zacetna.evem>

11. Kaynakça

Statista

Devlet Portalı: www.gov.si

İstatistik Ofisi: www.stat.si

Slovenya Ticaret ve Sanayi Odası: www.eng.gzs.si/slo/

Avrupa Birliği: www.trade.ec.europa.eu/

www.european-union.europa.eu/index_en

www.taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/calculation-customs-duties/customs-tariff/eu-customs-tariff-taric_en

Ticaret Sicili: www.bizi.si

www.ajpes.si

Ticaret Bakanlığı: www.ticaret.gov.tr

Finansal Yönetim Portalı: www.fu.gov.si/en/